

remotionis et scabali tabulos
germinabit. **D**ixit beata et in
oculis summi iudicis ostentatio be
nedicta per quā fama tuetur et
nova vitat. et omnis malorum suspi
cio et temptacionis occasio prebit.

**De cōmunitate et parzialitate
victus. Capitulū. xi.**

Communis est omnium
abus. Neq; enī sepati
velantur ne inequalitas
opis et cibi fiat et tps. Et ideo
vltus omib; iure mōsterijs in ole
uit vt officinā refectorij habe
ant vbi omnib; in comune sine
psonarū acceptōne cibaria mini
strentur. **D** q̄ decens hec et q̄
digna deo consuetudo ī mōsterijs
obseruat. Hāc et ipse crist⁹ toti
us virtutis exemplar in suo be
atissimo conuētu. hoc est cum dis
cipul⁹ obseruauit. ita q̄ nec ma
nū iude horruit ī paraphide pro
ditoris. Tu ergo p̄ior tu prela
te q̄s es vt queras angulos. in
comuni istud hospiciū ē. tñ qñq;
et non semp aut sepe fieri neces
se ē quos pastu opetit refici lar
giori. Consuetudinem bonam nō
dāno s; abusu penitus nō cōmē
do. Beatus benedictus quid in
hīs agendū sit indicat. Mēsa
abbatis cū pegrinis hospitib;
semper sit. Quociens tñ min⁹

sunt hospites q̄s de fratrib; vo
care vult in eius sit potestate.
seniores tñ vnū aut duos semp
cum fratrib; dimitteudos par
ret ppter disciplinā. **V**ide lector
quia ex tunc tantus homo per
talia diuina occasione hospitū
insolēcias esse fēbas prauibit.
Et notandū q̄ vir ille discretis
simus Augustin⁹ nichil horum
scripsisse in regula approbat. s;
suos conuenire ad mēsam vbi nō
solū fauces sumāt cibū s; et au
res esuriant verbū dei. **O**ptime
tñ beat⁹ bñdict⁹ posteriori tpe
vt p̄dixim⁹ ita distinxit. **S**acta
autem conuentuale familiā ege
re necessarijs et p̄latis cū hespi
tib; supflua dissipare ysayas
conuenit dicens. **P**ascenē agni
iuxta ordinem suū et deserta he
remi in vbertatem versa adue
ne comedent. **Q**ui sūt agni nisi
claustrales innocencie veste ar
cumbati qui iuxta ordinē consue
tudinis nō institucionis p̄sa vl
olere male obito pascūt. **E**t q̄
sunt aduene nisi cardinaliū le
gatorū archiepiscopoz ep̄orum
aliorūq; prelatoz hospitū mul
tudo qui cum magnis exerciti
bus suis potius q̄ familijs qua
si non sit singulis numerus fa
milie iure canonico diffinit⁹ de
sta heremi. id est possessiones

acq̃sitas noualium et in vberta
terras comedūt. Et ideo vix
est monasterium tātis diuicijs
opulentum qđ talibus sufficere
valeat in expens. **Q**uā veniet.
Quando venturus est summus
pontifex cuius eāte liberata mi
seria ista insania ista corrigat.
Sed dicetur forsitan michi nec
hubito quin dicat. Quis ē iste
q̃ posuit os in celū et ab archā
federis etiam inclinatam manū
indignus extendit. **I**nscentur
forte michi sed non dominus
cuius vices semper dolui et dolebo
pro cuius veritate et iustitia ven
nam dignus essem membris oī
bus dissipari. **S**ed tamen qui
cumq; q̃ntūcumq; indignabit
ex hijs scriptis se debite repre
henfionis obnoxium iudicabit.
Hinc ad nostram materiam et
appositum redeamus. **Q**uiāq;
extra refectōrium inordinate et
sine debita causa instaurant con
uiuia grauissime peccant. et hoc
multipliciter. **F**iunt enim rerū
cōuentualium distractiones et hoc
est rapina vlt̃ furtum q̃a ill̃ que
superflue seorsum tabus aut q̃
tuor exhibentur totus aliquādo
conuentus posset cum sufficien
tia et moderamine procurata. **F**i
unt susurraciones et murmura q̃
bus pax et unitas claustralium dis

siatur. **E**t hijs ille beatus ordo
cisterciens. alienus habet vbi nul
lus extra refectōrium infirmari
amyl mensam abbas comede
re consuevit. **¶** **L**egim⁹ in libro
regum p̃mo qđ filij heli sacerdo
tis nō timentes dñm neq; qđ
iustū est iudicantes populū do
mini a sacrificijs detrahebant.
seorsumq; sibi contra cōsuetudi
nem refuari carnes crudas ut
eas lautius prepararent exacti
one et violentia faciebāt. **Q**uod
peccatū puerozū grāde cōm dñō
ibide fuisse describit. **E**t vide qđ
guiter hoc a deo aīadiūsum sit.
Ad vindictā āboyna occidit in
bello. et pater hely q̃ et si verbo
verberet tñ nō corripuit tñsgres
sores audita filioz morte retroz
sū de sella edicioei cadēs fractis
ceruicibus expirauit. **T**u ergo
hely. tu abbas. tu p̃or. tu prepo
site. tu prelate ne facias ipse qđ
vetas in alijs faciendum. et hoc
ipsum in filijs pacatus nevinbi
ctam ī eis ā ī te sentias quā au
disti. **A**udi quid meo tempore ī
frācia talib⁹ contigerit ī exēplū.
¶ **E**rat duo senes monachi ab
ip̃is puerilib⁹ am̃is pares in sce
lere dissoluti valde in monasti
ca obseruantia nutriti. hijs sibi
plures ex iuuenibus in immūdi
cia affidui cotidie copulabant.

seorsū vacabant epulis aīb; et
cantibus exultabant et innoce
tib; et simplicib; detrahebant.
Cūq; de eorū insolencijs cōuen
tus cotidie nō mediocriter tur
baretur nec esset qui corrigeret
delinquētes vidit domin⁹. et ad
iraūdiā cōcitatus est. **Dix** enī
finit turbacōne p̄orū claustrali
um inultam. **Accidit** q; vespere
ut s̄m cōsuetudinē suam estulen
to ore ad voraginem ihyarent.
Dix oī cibis appositis quartus
aut quītū morpellū man⁹ obtu
lerat tū ecce vnus p̄dictorum
senū subita ingluuie strāgulat⁹
euerē statim oculis exspirauit.
Territi igit̄ ōnes qui cōsederāt
surreperunt. **Rec** dū post sup
stes vetulus socij aīaduersione
nō fract⁹ lic; ad momētū horre
rent. fuit occasio a carnifice por
co resumpta audacia resedit ad
mensā. et cum enozim cōpula
fit repletus vt amēs penit⁹ por
tare ad lectū et q̄si brutum ani
mal exspirauit. **Horrore** ergo
omnes exemplo taliū p̄turba
ti vitā suā et mores in melius
correperūt cōmunemq; vitā et ci
bum stactissime seruauerunt.
Discant ergo apes fidelīū clau
strales cibis p̄cere nec ingurgi
tari supfluis et s̄m augustinū
ad mēsam tam p̄ ad medicamē

ta nō ad delectamēta sūptu ci
bos accēbant. **A**postolus habū
dare sciuit et penuriam pati et
hoc quia ōnia potuit in eo qui
eum in ōnibus cōfortabat. **Mul**
tos morbos vt dicit seneca mul
ta scizila fecerūt. **Rumeā** coq̄s
et nō numerab morbos. **Cū** mo
rageat⁹ vnter et otumeliā paci
ens estimari non potest. **Ubi** se
aī⁹ preparauit et indixit sapien
ciam vel paciēciā nō eque appa
ret quantū habeat firmitatis.
si qd dati deberet ipse nō cōfide
rādo suppleuit et cogitauit aliq̄
cōsuetudini sue sibi nil deesse.
Multa q̄ supuacua essent non
intullexim⁹ nisi q̄si de esse cepe
rūt. **Utebamur** vtro illis nō q̄a
delebam⁹ sed quia habebam⁹.
Sapiens assuescit futuris ma
lis et que alij leuia faciunt dū
paciēdo hic leuia facit dū cogi
tādo. **Nulla** res adiuvat eq̄ cur
sum vite q̄ t̄pācie moderamē.
Corp⁹ multis eget rebus vt va
leat: aī⁹ ex se crescat. seipsum
exercet et alit. **Dixit** nichil va
care patitur iocis totum aī⁹ te
net desiderū omniū tollit. sola
p̄bi satis est et ōnia opa ei⁹. **Cū**
ipsa cōcordant et cōgruūt. **Cū**
admodū desiderāre delicatas res
luxurie ē. ita vīsitatas et nō mag
no p̄babiles fingere demencie ē.

Due voluptates sunt gustus et tactus hominibus communes et bestijs et idcirco in pecudum numero habendi sunt qui hijs ferinis voluptatibus innituntur bestialiter. Non iocunda res est aqua et polenta ac fragmen ordei aciei panis. sed summa voluptas est posse cape ex hijs etiam voluptates et ad id se deduxisse quod nulla fortune iniquitas possit. Maior su et ad maiora gemit quod ut mancipium mei corporis sum. quod eadem non aliter aspicio quam vinum autem aliquod libertati traditum. contemptus autem corporis sui certa libertas est. **V**idi hominem inter modernos excellentissime gratie in predicatione et exhortatione fidelium magister iohannem agnometo rancium canonicum regularem sancti iohannis in vineis suessensis watmanensem et postea blesensem abbatem. hic quidem in abstinentia sedulus et omni virtute chorulais a se multo usu et violentia paritatis extorserat ut ei equali modo rudissimi et delicatissimi cibi saperent esse sumpti. Nec hoc credimus naturali potentia contigisse sed virtute illius et gratia quam hoc olim egerat in iudeis ut secundum illud celestis cibi ore omnium sapiebat.

De filio et eius virtute. Capitulum duodecimum.

Simul filius. **A**duesperasce te enim die in alveo strepuit minus ac minus de nec una arduolet vocis bucina quetum impans et hoc castrorum more. hoc idem faciunt in matutinis. **A**d hanc ego ipse ista in apibus suis exprobat et ista tpe estatis potius exprobat. **S**ilecium ab ysaya precipue commendat ubi dicit. **C**ulcitra iusticie filium. **E**t bene dicit autem iusticie quia te iste iacobus si quis se putat esse religiosum non refrenas linguam suam habet vana est religio. **O**pulentissima terra egiptus raris locis legitur flagellata. **U**nus compulsi sunt ore moysen ut dominus auferret ab eis raras. ita terre religiosi magis quam seculares temptant raris. semper enim nitimur inveniri. **I**heronimus quod in persona religiosorum dicit. **I**n grediamur civitatem munitam religionem intellige et fileam ibi quia dominus deus noster facit nos filere. **C**ausas autem reddes quare in sequentibus dicit. **B**onum est peristolam cum filio salutem domini christiano autem esse salutem domini gratia consolationis et pacis in contemplatione divina. **U**nus postea dominus propheta subiungit. **S**e debet solitarius et tacebit quia se uabit se super se. **H**oc ubi in contemplatione. **D**e hoc contemplator gloriosus **A**ugustinus in libro de sermone ait. **I**nterui in itima mea duce te et potui quam

factus es adiutor meus. **I**nterui
et vidi qualiaq; oculo aīe mee
sup eūdem oculū aīe mee sup
mētē; meā lumē domini īcōmu
tabile qđ tu es. **I**sta ergo scia
ista dignitas maxime ī silencio
p̄stolat. qā delicata res vt bi
at beatus bernardus amoris affe
ctio ⁊ tenui occasione ledit leti
cia spūal. **U**nde salomō. **I**gua
q̄ imoderata est oteret spiritum.
In libro regū quarto dicitur qđ
non in igne nō in amocōne non
in turbine dñs. s; ī sybulo aure
leuis ibi dominus. **D**e silēcio et
paucaute verborū dicit seneca.
Qđ diu taceris id puta rectis
simū. Argifelanus phis q̄sit⁹ est.
q̄modo qđ placere posset hoīb;.
Si fecerit inq̄t optima et locu
tus fuerit pauca. **S**ocrates cui
dam interrogāti quō posset op
time dicere si nichil iqt dixeris
mih qđ bñ scieris. **S**alomon cū
alijs loquentib; taceret. **N**emo
inq̄t stultus tacere potest. **T**he
tyrenus. **T**heocrat⁹ ī diuino ta
centi rustico ex doctis inq̄t hoc
solū habes qđ taces. **S**ocrates
cleonā garulā volētem discē
re opesauit dicens. **D**icere ⁊ dis
cere nō sibi opaciūē quia discē
tem filiū competat. **N**ichil eque
p̄derat qđ q̄scere et minimū cū
alijs loq plurimū seā. **N**ec sic

pposita nostra sūma. qđ scētim⁹
loqmur et qđ loqmur hoc sena
amus. **C**oncordet sermo cum vi
ta. **S**ermo tu⁹ non sit inanis. s;
aut suadeat aut moneat ā oīo
letur aut p̄cipiat. **T**urpia fu
gito anteq̄ acerbāt nec quēq;
aliū verearis plus q̄ te. **V**erb
q; turpibus abstineto qā licen
cia eorū ipudenciā nutrit. **P**er
mones vales magis q̄ facetos
⁊ affabiles ama. rēos potius q̄
obsecūdātes. **R**ephēh bil r̄sus
ē si imoderat⁹ si puerilit effus⁹
si muliebrat inutiliter effectus
si alienis malis euocat⁹. **S**ales
tui sine dēte sint. **J**oci sine leui
tate. r̄s⁹ sine cachino. v̄x sine
clamore. īcessus sine tumultu.
q̄es tibi sine desidia erit. et cū
ab alijs ludis tu sancti honesti
q; aliqđ tractabis. **T**acere qui
nescit nescit et loq. **Q**uēadmo
dum sapienti viro īcessus mo
destior ouenit ita verbū p̄ressū
non audax. sūma aut sūmaruz
hec erit. **T**ardiloquum te esse
iubet. **Q**ūtas opus est vt sta
bile qđ acq̄ras ītame bōitatis.
Si scires qđ esset vir bon⁹ mū
dum te esse crederes. fortasse
etiaz posse fieri despeāres. **C**ū
te aut virtutis silenciū sit exē
plo manifestissimo demonstrabo.
Affligemū mōsterū ordinis

bñ bñdicti i brabātia religione
pbatissimū ē ⁊ i caritate p̄cipu
um. In hoc cenobio mōch⁹ eāt
ita i silētio deditus q̄ i fā. p̄ vi
ānos ab ore nec vna vbi sillaba
p̄ tātū t̄pis audiretur. Contigit
autē; ficut a mōchis ibidē audī
uimus vt in clauſtro ſuiſſimū
ignis icēdium graſſaret. Tūc
idē mōchus videns humanum
auxiliū nō valere mox se cōtulit
ad dñm orāsq; paululum in si
lentio liguā diu mutā i hec ver
ba laxauit. **V**tes ignis hac ho
ra. flāma penitus cōq̄ſcas. **H**i
ta res vim v̄tutis sue oblitus est
ignis ſtetitq; in v̄bo via ſancti
flāma peit⁹ extincta est. **Q**uā lō
ge iſte erat ab hīs q̄rū lingua
maculat totū corp⁹ vt dicit **J**a
cob; rotā n̄re nātūritatis inflam
mat. In ore inq̄t ſalomon ſtul
toꝝ ebullit ſtulticia et homo ſa
piēs tacebit vſq; ad temp⁹. **E**t
vide q̄ p̄uide ⁊ q̄ ſtacte hic diſ
ſtipit. **S**epe min⁹ arāſpectos
⁊ ſtultos v̄ba diſcordie et v̄ba
ad indignacōez p̄uocātia p̄oñ
cere cernimus q̄bus ſi audiens
ſtatim reſpondere voluerit mul
tiplicabit incommodum. ſi au
tem tacerit ad tempus i ſe mo
deramen repiet quod nequaq̄
ante ſubito potuiſſet. **E**t yſay
as. In ſilētio et ſpe erit fortitu

dytā. **S**i enī cauſa remuneraō
nis eſtne p̄ſſens labia ne ſtul
to rñdeas nūq̄ ſtulticia; ſuā for
titudiez i aīo p̄ſeq̄ns. ne p̄ciulo
ſius oīa deū ad ipatiaz mouea
ris. **V**n bñs Aug⁹. **T**ene arma
exterius ne ſc; ligua maliloqua
ad vitup̄iū p̄imi moueat et i
pator tuus ſupior cor ite⁹ gub
nabit. **E**t nōndū q̄ p̄elatoꝝ
p̄pū ē aīa iōs vident ſb̄ditoꝝ cō
tra fr̄ez ad v̄ba cōtūelioſa p̄rū
pere v̄bo eos ā p̄cepto obdiē
tie reſtenare. **V**n ſalomō. **Q**ui i
poit ſtulto ſilēciū ias mitigat
ſuſcitatas. **C**ōſultiffimū aut̄ eſ
t vt q̄s vidēs adūſū ſe eſſe p̄ri
mū amotū ſub ſilētio p̄t̄ſiret
v̄t̄ualitate v̄boꝝ amotū p̄imi
aīm mitigat. **R**egis i geſtis
phorū q̄ p̄ictus rex cum audif
ſet q̄ſdā de ſe i cōuiuiō male ſu
iſſe locutos mābavit eos q̄rēs
ſi rex eſſet. **Q**ui vnus illoꝝ miſi
vinū inq̄t potatilis deſecaret
lud; reputares ea q̄ dicta ſūt reſ
pectu eoꝝ q̄ bibituris biēda re
ſtabāt. **N**ec mora. tā vrbana cō
feſſione ventatis regē p̄aus cō
motū oītauit i cōſū ⁊ cōualitate
reſpōſionis regalē aīm mitiga
uit. **M**agnaq; v̄tus i hōis clau
ſtraliū apib⁹ tenere ſilenciū ſta
tutis hōis. aliſq; ſid lib; p̄ tē
pe modeātis v̄b tēpare ſmōez.

De pace mutuo habēda. Capi-
tulum. xiiij.

Pax inter eas precipua.
Quid miri? Sine q̄ nec
vidit q̄s nec videre po-
tent deū. Ut autē que pacis sūt
cōmoda videam? Scdm beatis-
simū aug⁹. Pacem multiplicē
distingua. Ait enim ī libro de
citate dei. Pax corporis ē ordi-
nata tēperancia p̄ciū. Pax aīe
irracionalis ordinata rēges ap-
petitōnū. Pax aīe rācōnal cog-
nitōis actiōis q; cōsensus.
Pax aīe ⁊ corporis ordinata vi-
ta. Pax hoīm ordinata concor-
dia. Pax hoīs mortalis et dei
ordinata ī fide sub eterna lege
obediencia. Pax ciuitatis et
claustra ordinata īp̄sadi obedi-
endi q; cōcordia. Pax ciuitatis
celestis ordinatissima et cōcor-
dissima societas fruēdi deo et
se inuicem in deo. Pax oīm rē
ē t̄quillitas ordinis. Cum deo
autem pax p̄mo habenda est.
Quis v̄mq; restitit ei ⁊ pacem
habuit. q̄si diceret null⁹. Regū
iij. libro dicit. Que pax Iheu-
cū adhuc fornicāōnes iezebel.
idest aīe peccatrici ⁊ veneficia
multa vigēt. p̄pter qd̄ Job cōsu-
lit dicens. Acquiesce illi ⁊ sic
habeto pacem ⁊ per hoc habebō
fruct⁹ optimos. Unde in cāticis

anima fidelis gratulat⁹ ⁊ bicit.
Ego mur⁹. idest fortis int⁹ ad
uersa et prospera. et vbera mea
sicut vitis fructificā. salic⁹ ī af-
fectionib⁹ ex quo facta sūt coram
eo q̄si pacem repiens. Post q̄
igī aīa fidelis cōm deo pacem
adoptata est. pacem cordis habere
necesse ē. In pace enī factus
est loc⁹ eius. Est autē pax vt di-
cit augustin⁹. Serenitas mētis
t̄quillitas animi simplicitas
cordis amoris vinclū cōsociū
caritatis. Nec est q̄ similitates
tollit. bella compescit. cōq̄escit
iās. sup̄bos calcat. huīles amat.
discordes sedat. inimicos cōcor-
dat. cunctis est placita. nō que-
rit alienū. nichil reputat suū.
docet amare. q̄ obidisse nō nouit.
De hac pace cordis salomon rex
pacificus merito loquitur. Qui
pacis iēūt cōsilia seq̄t eos gau-
diū. Ad hāc nos iheremias hor-
tatur dicēs. Querite pacē ciui-
tatis. scz cordis ⁊ orate pro ea
dominū. quia in pace illius erit
pax v̄ra. In iherusalē semel vix-
it pacific⁹ q̄ extra posuit ē truci-
dāt⁹. Hāc ⁊ āgeli casto nato
bone volūtatis hominib⁹ nūcia-
runt. De hac seneca dicit. Nō
ē pax vera nisi quā mēs cōscia
boni possidet. Et illa ē v̄a t̄an-
quillitas ī quā mēs bō cōsentit.

Seneca

Si speciosa cōtempnim⁹ nulla res nos ānotabit nullus hoīm cōtempus interruptet cogitationes bonas solidasq; iā ⁊ certas. **T**unc te scito esse opositū cum ad te null⁹ clamor p̄tinebit cum te null⁹ vox aut visus excruciet. **U**biq; sim ibi me⁹ sum. **R**eb⁹ enī me nō trado sed cōmodo nec cōsector p̄dendi t̄pis causas sed q̄cūq; cōstitutus loco ibi cogitationes tracto ⁊ aliq̄d ī aīo salutare verso. **H**āc etiam interpretatur mūdi in x̄po eo p̄mittente w̄ā habemus q̄a fiat nec mūdb⁹ dare potest pacē ita nec habitā potest auferre. **I**nde p⁹ p̄nam pacē aīz deo post seclū dā quā cordis dicim⁹. **T**ercō pacem cum primo distinguamus. **P**acem inq̄t dñs habete inter vos. **H**ecut dicit beatus aug⁹. tāta est ȳt ad hereditatem dñi nō poterit peruenire q̄ hanc nolu erit obſuare. **A**bbicā a patre exheredat a filio ⁊ a spiritu scō alienus efficitur. **S**alomon de pace diffinēs dicit. **C**ū plaue rit dñs vie hoīs inimicos q̄ ei⁹ cūctet ab pacē. **E**t de hoc ī deuteronomio dicit. **N**ō sit inter vos radix gminās fel et amaritudinē. **P**aulus q̄ nob̄ inuicē pacē. **S**i fieri iq̄t potest ex vob̄ cū oib; hoīb; pacē habentes. **N**ō

enī ē de⁹ dissensionis s; pacis. **E**t magne q̄dē virtutis ē cū hīs q̄ oderūt pacē esse pacifici. **C**ōfideātis igī ē que sūt omēda pacis ad p̄mū de illa sempiterna pace q̄ erit ī patria vidēam⁹. ⁊ hec illa de q̄ paulus dicit. **E**t pax dei q̄ exsuperat oēs sensum. **S**up q̄ dicit aug⁹. **S**i pax dei oēs sensū superat ergo ⁊ sensū angelorū ⁊ ē argumētū a minorib; **Q**uid ergo dicem⁹ ad hec. vti q; pax dei de⁹ est. **H**āc nemo pfecte nouit q̄a deū nē vidit ym̄gē. **U**nde dñs in euangelio. **N**emo nouit patrē n̄ filius. ⁊ cōfide factum ē fiat ipse filius. **Q**uod autē se q̄tur ⁊ auoluerit fili⁹ reuelare hoc sumat p̄ capacitate angeliv̄ hoīs. **I**n b̄tis aug⁹. **E**tā hoc itelligere angelus q̄s dabit āgelo. quis āgelus hoīs ysayas clamat. **D**ñe pax da nobis. **S**up q̄ beatus aug⁹. **P**acem inq̄t dabis nob̄. pacē cordi pacem q̄etis. pacē sabbati. pacē sine v̄pera. et hec v̄lta eternitatis ē. **D**e q̄ dauid exultabūda iclamat. **I**n pace in ibipsū dormiā ⁊ requiescā. **A**d hanc autē venire non poterit q̄ nec ad deū nec ad seipm̄ nec ad p̄mū pacem habuerit. ⁊ hic quidē miserim⁹ est ⁊ oī misero proorsus miseror. **M**agna et glorioſa res

est vt dicit Ihero. hūan? aīm? nullos sibi nisi omnes et cū deo terminos patitur nullū seculū magnis ingenijs clausū ē. nullū vero cogitacōi puiū tps aīm? magnitudo numq̃ maior est. q̃ cum alioā se posuit et fecit sibi pacem. nichil timēdo fecit sibi diuicias nichil conaspiscendo. **Q**uis ergo sit sūmī boni locus q̃as aīm? hic. qui nisi putus et sanctus sit. vt dicit seneca deū nō capit. **D**ia ergo impedimenta dimitte et vacā bone mēti. **R**emo enī ad istā venit occupat? pice q̃amq; cor tuū lamiant q̃ si aliter extrahi nequeūt ipsū cor cū ipsis euellēdū erit. **Q**uā istud videb tpus. quo scies tempus ab te non pemit? ptinē. **T**ūc anim? noster habebit q̃ gratulef sibi. cū emissis hīs tenebris in quib; hic voluat nō tenui visu clā pspexerit. s; totū diem admiserat et reddit? celo suo fuerit. **Q**ui quo destinauit vult peruenire vnam sequat? viam. nec per plurimas euaget. **A**liū quēpiam in p̃tib; gallie sub phylippo rege nostris t̃pib; viro religiose referēte fuisse cognouim?. **D**ic ab i eūte etate puitatissime vite fuit vt illud q̃ de hysmahēle scriptū est. man? eius contra omnes et man? om

nium contra eū in eo ita videre tur impletū. vt nec patētes p̃pos quiescere sustinēt. **S**; ad amarissimū vite finē pducet post q̃s et ipse miscābiliter infirmatus et in agone mortis positus sūptis ecclesiasticis sacramētis subito inter man? assistēcū clamans horribilit exiliuit dicēs. **E**urgite omnes arma accipite luuate me cōtra p̃pū patrē. q̃a omniū inimicorū meorū ductor factus est et me conat? occidere. **E**t hoc dicēs quasi contra egredientem multitudinē ad ostiū canabat. **N**ec mora cadēs euer sis et trahili ocul? clamauit exspirās. **V**eu me. pater me? modo validissimo lapide frōtē meam pauciendo cōtruit. **V**h aut? qui assistebāt neminē quidē videbant s; q̃si turmas se op̃mentium et ingrediencū aubiebāt. **V**ide ergo qui nec patrē p̃pūm p̃piciū habere potuit q̃nte diuine vindicte aīadūhoib? dign? fuit. **N**on tamen absolute eum qui apparuit illius patrē direcū. s; quēcūq; forte exspiratib? siue bonis siue mal? cū dictū sit armabit creaturā ad vlcionem inimicorū contra insensatos.

~~De contēcionis exorte sedatione. Capitulū. xliij.~~

Pro conuehendis floribus
 extra iter apes fit h̄ iter
 lectu pulueris a fimo
 tō disant. **I**n florū gñe diuise
 sūt spēs vnam ceterē dignitatis
 substantiā facientes. cui⁹ alimonia
 lucas inter noctis tenebras do
 m⁹ terrene h̄itacōis sol; iocūdis
 fime decorat. **I**n scriptura vero
 cōsuetū ē floz noīe spem fructu
 um siue virtutū dignitas desig
 nat. q̄ vtutes ⁊ si diuerse sunt i
 specie ad vnam tñ p̄iam ⁊ ad
 vnum finem fruct⁹ vite ḡtia tē
 dūt. **Q**uā bt̄is Aug⁹. i libro cōf
 lionū de seipso dicit. Displice
 bat m̄ quicq̄ agebam i seculo
 p̄ dulcedie dei ⁊ decore dom⁹ ei⁹
 quā dilexi. **E**t illud. Dolebā cō
 ferēti estus meos vt proferrem
 q̄s esset aptus mod⁹ viuēdi ad
 ābulandū i via dei i q̄ ali⁹ sic ali
 us sic ibat. **D**iu⁹ enī h̄ non aū
 sis vñs sc̄i q̄q; ab vnā p̄iā; di
 uiguntur. **I**n via v̄tutis iustitie
 noe saluat⁹ ē. **I**n fide abrahā in
 fiore ysaac. in p̄pagacōe iacob.
In innocētia ioseph. in māsueta
 diē moyses. in obediētia iosue.
 in lenitate samuel. in huilitate
 dauid. **V**elias i zelo. **E**zechias
 i oracōe ⁊ lacrimis. **I**osias in
 oīmōda p̄fectione. **J**ob i patiē
 tia. **D**aniel i abstinētia. **T**ho
 bias i misericordia. ysaias i veri

tatis ānūciacōne. **I**heremias i
 sc̄ificacōe. **H**is florib⁹ atq̄ pa
 tres vñatissime m̄uerūt. **S**;
 ⁊ h̄is p̄tes noue ḡre singulan
 ter floruerūt. **I**n maria primo
 m̄e p̄ q̄ ē tēci⁹ v̄tutis exēplū cū
 virginitatis honore effulgit casti
 tas. **I**n iohē atēplacōis assidui
 tas. i petro fides. i ceteris ap̄lis
 caritas. i magdalena deuotio ⁊
 p̄nīa. i paulo labor cū p̄dicacōis
 doctrina p̄fulsit. **N**ox oīm spar
 sim nūc a fidelib⁹ flores v̄tutum
 singulanē rapiūt vt vñū edifici
 um corpis p̄ qd ē misticiū cū sar
 cinis bonoz opm onustū i ḡedi
 gestiētis materia laudib⁹ q̄h cēti
 p̄brāt i eccl̄ia; dei q̄ i tēbris p̄ccō
 rū q̄ solito ap̄li⁹ cōdesant solēp
 niter illustretur. **Q**uā aut i tēra
 dicit⁹ p̄ conuehēdis florib⁹ extra
 fieri iter apes nullus m̄it. cū
 iter ipsos p̄ apostolos atēntio
 fca sit q̄s eoz maior v̄tute l̄ me
 ritis videt⁹ q̄q; et extra aliter
 dici potest cum q̄s in v̄na v̄tute
 p̄pollent vt in abstinētia et p̄i
 monia cibi eos q̄ embolismū vel
 naturaliter vel vsualiter patun
 tur sc̄i etiā abstinere cogit in
 uitos. q̄ tñ illi i feruore spūs v̄l
 alia v̄tute a caritate p̄pollent.
Propter qd paulus ad cōnos
 scabens sic ait. **Q**ui non man
 ducat māducātem nō iudicet.

Diuersa enī dona gratiarū sūt.
vnus autem dñs. Proinde no-
ta q̄ in textu subiūgit. sūpa in
ter apes interiectu pulueris to-
ta disartat. Et iuste q̄dē. Quid
enī supbis terra et cinis. nemo
altero nobilior vt dicit p̄hus
nisi cui rāus ingemū et artib⁹
bonis apcius atq; facilius. Cito
ignominia fit supbi gloria. ābi-
cio nullū terminū habet tū sol-
licita est ne quē ante se videat
q̄ se. Similiter et tūa fūmodif-
citat. Quid autē ē vita hōis nī
si vapor ad modicum patens.

**De subditorū mutua amoni-
tione. Capitulum. xv.**

Verax apum singule ha-
bēt aculeū. s; hīs mīti-
bus nichil nocēt. Si qui
vero sudores amaros habent et
ex natura fetidi sunt hos p̄scū-
tur et pūgunt. Sup̄ posuim⁹ re-
gem apū catere aculeo. Sic ve-
ro dicit verax apū singulas ha-
bere aculeū. S; nōndū est q̄
inter aculeū regis et apū acule-
um sit magna distācia cum ille
crudelitatem in prelato. iste lo-
co et tpe redargucionē vicij in
subdito signat. Verū enī apū
singule q̄ religiosos aut fideles
quosq; signant sine aculeo esse
nō decet. cū discretissim⁹ Augu-

stinus dicit in regula. Magis
inqt̄ inccentes nō estis si fr̄s
vestros quos iudicando corage-
re potestis tacendo p̄ire p̄mitti-
tis. Et beatus benedict⁹ i regu-
la sua. Si q̄s frater contumax
v̄l supb⁹ v̄l inobediēs ā murmu-
rans aut in alio cōtrarius regu-
le sancte et preceptis seniorū su-
orum cōtēptor rept⁹ fuerit.
Hic scdm̄ p̄ceptū domini nostri
ihesu casti. amoneat̄ secreta se-
mel. et scdo a senioribus suis si
non emēdauent se obturgetur
publice corā omnib⁹. Talis acu-
leus in claustralib⁹ esse debet.
De hoc ezechiel p̄pheta terribi-
liter loquit̄ dicens. Si non an-
nūciaueris ipso impietate suam.
et ipse in impietate sua mortu⁹
fuerit portabis iniquitatē eius.
S; dicit cum cayn. Numq̄ cu-
stos fratris mei sū ego. Et q̄dē
negādo v̄tū dixit. q̄ fratrem non
custodiendo inuidus interfecit.
Caue ergo et tu ne in eo q̄ non
custodis occidas. et vtiq; nō cu-
stodis si peccātem nō arguis.
Ad sciens doctor gentiū paul⁹
discipulo precepit dicēs. Argue
inqt̄ obsecra. icēpa in omī paci-
encia et doctrina. Et bene dixit
in oī paciēcia q̄a dauid predixe-
rat. Superueniet masuetudo et
corapiemur. Et q̄dē v̄ga aarō

q̄ pus v̄sa fuit i colubrū postea
tñ flores ⁊ amigdala tulit. **P**n̄
i ecclesiastico dicit. **C**ui corri
pit hoīez. g̃tiam postea iuemit
apud ipsū magis q̄ q̄ p blandi
mēta decipit. **Q**ualiter aut̄ ar
guēb⁹ ē p̄xim⁹ apostolus docet
dicēs. **S**i preoccupat⁹ fuerit ali
q̄s in aliq̄ delicto v̄s q̄ spūales
estis instruite huiusmōi in spū
lenitatis cōsiderans tēp⁹ ipsū ne
et tu tēp⁹eris. **B**ene dixit in
spū lenitatis. **A**speritas enim
crudelitas appellata est ⁊ si qñ
q̄ corda timidoz f̄ragit fere tñ
ōmīū vt frequenter exasperat.
Moderata aut̄ lenitas ⁊ si qñq̄
peccatib⁹ reprobz audaciā p̄be
at tñ in generos⁹ aīnis malefa
ciendi voluntatem ex nichilat.
Alter⁹ vitia vt dicit p̄lus emē
banda sunt ⁊ alterus frangen
da. nec desperaueris diutinos
egros posse sanari si contra tē
porantiā steteris si multa inui
to facere coegeris et pati. **V**ere
quid⁹ est enim pudor q̄ q̄diu in
animo duāueat aliquis eat bo
ne spei locus. **V**itia alter⁹ et si
nō exadereo tñ inhibeo. non de
sinent sed intermittent. **F**ortas
se aut̄ ⁊ desinēt si intermitten
di cōsuetudinem fecerit. **D**ebet
aliq̄d otia vitia dici asperere otia
piaula aīose. cōtra auaritiā sup

be. otia ambitōem cōtumeliose.
luxuriam detestari. fallacias ob
iurgari. **Q**uomodoq̄ tamē si
ue seueriter huc leniter excess⁹
peccatū corrigat. malle debet
cōā fāb⁹ ⁊ a fratre v̄ge v̄bere
vapulare q̄ in illo terribili ⁊ ex
tremo iudicio demonum seuita
cruciari. v̄ saltem si p̄t benignitas
nobisc⁹. ⁊ missius egerit
ad t̄pus aī iuditiū in purgato
rio tribulati. **M**iserū et plus q̄
fatuum iudicio q̄ differt ⁊ eligit
corrigi i futuro. **H**ui⁹ aut̄ rei vi
deas exemplum manifestum.
Apud sanctū victorē parisi⁹
in mōsterio canoic⁹ ⁊ regulariū
magister hugo fuit q̄ secūd⁹ **A**u
g⁹. id est secūd⁹ ab augustio bi
et⁹ ē i scā. q̄ et si vite valde lau
dabilis fuerit. in hoc tñ minus
p̄fecte fecit q̄ disciplinas in se
creto l caplo cū alijs p cotidia
nis excessibus non acceperit. ha
bebat enī carnem tenerrimam
et nimis a pueritia delicatam.
Quia ergo naturā v̄ cōsuetudi
nē pot⁹ min⁹ bonā i seuitatis ex
ercitio nō euicit. audi q̄d eū su
stinere cōtingent inde. **A**d exte
riorem a q̄bā otanoico suo q̄
eū i vita sua valde dilexerat ad
iurat⁹ ē q̄tenus ei post obitū ap
pareret. **L**ibent⁹ iqt si hoc in p vi
te ⁊ mortis dñm cōcedat. **H**is

codicib⁹ appōitis medijs magi
ster hugo defingit. nec multo
post rediit ad sociū p̄stolāte di
cēs. **E**cce ego. q̄re qd vis. mori
non possū. timet ille. ⁊ si cū
timore nō tū modice gratulat⁹.
q̄modo inq̄t dilectissime tibi ē?
Bene ait nunc michi ē. s̄ quia
rēnuī accipe disciplinā. vix vll⁹
demonū in inferno remanfit qui
michi non ictū validū dederit
ad purgatorū trāseunt. **E**cce
nunc karissimi q̄nto melius q̄
to grācius q̄nto leuius ī vita q̄
post mortē vir ille doctissimus
vapulasset. videāt nūc q̄ ī capi
tulis nec arguere volūt nec ar
gui. cessant accusacōnes ⁊ ideo
accreuerūt excessus. defert vn⁹
alteri vt sibi ab altero defecit.
vniēt certe t̄ps in q̄ cani muto
non valēt latrare silentiū indi
citur ore per ignē flāme voran
tis obstructo et ille qui latrat⁹
accusantiū vel corrigēcium susti
nere cōtempnit clamores et ier
siones et cachinos demonū ad
penas inevitabiles opellentiū
sustinere cogit. **V**inc p̄ p̄phetā
dicit. sieges eos in v̄ga ferrea
⁊ tam p̄ vas figuli ofrīges eos.
Et post pauca quasi causam sub
iūgēs. **A**pprehēdite iq̄t discipli
nam ne q̄n irascat domin⁹ ⁊ pe
ccatis de via iusta. **N**emoz vir

ge ferree cuius p̄pheta iā memi
nit. qd inde in etate puerili au
dierū audiat. **E**rat in scola
duo isolētissimi scolares adole
scēti q̄ non solū pati volebant
correctiones magistra verū etiā
et ad isolēcias ⁊ dissoluēcōes ali
os studere volētis sepissime cō
pellebāt. et hoc q̄dem magister
emendare non poterāt nec aude
bat. **C**ōtingit ergo magist⁹ mo
ri ⁊ tricio die ā quarto ī media
scola ī effigie magistra dyabolū
cū v̄ga ferrea cōm omnib⁹ appa
rere. **N**ec mora cū nigro vultu ī
adulescentes dictos expurgēs. ⁊
cū v̄ga illis mortem intemptas
repēte disparuit. **M**oxq̄ illi p̄
pauore in furā verū post dies
aliq̄t obierūt. **E**x hinc ergo sco
lares diuinū aduertāt iudiciū
et magister suis subdi discant
nec vnq̄ refugiant corrigi ne
eis at̄gat postmodū sub v̄ga
ferrea vapulare. **I**n fine autē
hui⁹ p̄tiale de apib⁹ notari po
test qd dicitur q̄ aculeo nichil
mītib⁹ nocent. q̄a non p̄pter le
gū obseruatores s̄ p̄pter trans
gressores pena est ī legib⁹ oſti
tuta. **S**i qui vero sudores ama
ros habent ⁊ quasi a natura fe
tidi sūt hos persequūtur et pū
gūt. **S**udores amari peccata sig
nificant. que ad amaritudinem

ptrahunt sempiternā. Natura autē feci sūt q̄ per consuetudinem peccatū que p̄pe non est natura infames facti sūt. et fetore turpis fame sue corba hoīm oī fetore grauius ifecerūt. Tales vtiq; boni claustrales p̄xerit fideles quasi vire apes nō inmerito persequūtur et pūgunt sicut dauid de illis dicit. p̄fecto odio ode rā illos inimici facti sūt michi. Et supra. Iniquos odio habui et legem tuam dilexi. Cōsequēs ē enī vt q̄ legem diligit inimicos legis obit inīqs. p̄fecto tñ odio idest p̄fectoꝝ q̄ dei factura; diligūt hoc est hoīem et factū hominis quod est peccatum consequenter oderūt.

De periculo carentū zelo correctionis. Capitulum. xvi.

Apes que aculeum per bunt mella de cetero facere non possūt. Quid melle dulci? quid virtute ioā dūis. Hāc vtiq; in primo promouere non satagunt q̄ peccantem primum arguendo v̄l accusando non pungūt. V̄l aliter exponi potest. s; grauius. Apes q̄ aculeum perdunt mella de cetero facere nō possunt q̄a sepius fit vt qui proximo subuenire arguendo v̄l iudicando non auit. iusta vindicta dei a melle virtū

tis cadat et q̄ fratri suo a fouea cauere noluit ipemet laborantū iniquitatis incurat. Quid mirū. Maledictus a p̄pha dicitur qui prohibet gladium suum a sanguine. Prohibere autē gladium a sanguine est primum nolle verbo corrigere quo mori posset penitendo a peccato. et viuere corrept⁹ deo. Tal' maledict⁹ idest malo addict⁹ ē q̄a i eo q̄ p̄p̄imum curare noluit eum in malum culpe in p̄sū et malū pene i futuro perpetue dānacōis inuoluit. **De** hec qd nōo tempore contingat audiam⁹. Vidim⁹ i mōstero qdā mōchum naturali ingenio et scāa p̄ditū v̄tute castitatis et omī moꝝ honestate p̄clarū. In q̄ solus ille defect⁹ eāt q̄ nullā cōtra peccā rigiditātē habebat. quē defectū in eo corrigēdy spantes mōchi eū i abbate vna mimiter elegerūt. Et ille factus abbas vt aī i pusillanimitate et ignauia perstitit. Et ex hoc ordo monasticus notā satis gūe dissolucōis incurat. Qd supiores ei⁹ ordinarī gūe dūctes illū ab offitio remouēt. qd ille sup̄modū gūiter se res ad tāta paulatim impatiētā vit vt man⁹ iniquitati totaliter daret et se ipudētissime neq̄ssimis in dilapidacōe; eccl̄asotar; **Nec** hoc

temp⁹ distena⁹ intercessit aq³
esset positus ī agonia impo⁹ti
nos exatores sibi instare vidit
seq³ oportere reddere rāconem
nō solū de suis excessib³ v⁹ m
etiā de illo⁹ excessib³ q³ q³q³
corrigere debuit et nō corripit.
Exatores ergo cū declinate vl
let nō potuit clamans inter au
gustias exspiauit. **H** q³ horren
dū ē illius horā exit⁹ expecta
re et nō cū lacrimis debitis a la
mētis et dignis penitencie fru
ctibus prueire. **H**ui⁹ ergo ex
empli g⁹cia correctionis auleū
habeas ne frustreris melle et a
virtute cadas.

**De culpe remissione. Capi
tulum. xvii.**

Unt et apes rustice as
pectu horrende multo ira
cūdiōres. s³ labore a ope
prestantes. Ille aliquādo intm
attacto aaleo pūgūt vt intesti
num sequat⁹ a tunc illico moriū
tur. **A**pē rusticam a aspectu hor
rida; quosdā claustrales intelli
go qui in exteriōri ordīnis obf
uacione superficialiter ābulantes
nulla dulcedine sancti spiritus
interius irroīantur. **H**ij bene in
actib³ apostolor⁹ signati sunt p
illos qui se spiritū sanctū ignoā
re respōdet a se tñ in Johannis
baptismate baptizatos. q³ vtiq³

dum abstinencia predictus zona
pellica et cameloz hysut⁹ hor
rescebat. **T**ales vt predictim⁹
in austeritate mo⁹ exte⁹us am
bulātes actiue vite multo labo
re operam prestāt. et ideo iracū
diores sūt. **M**artha enī sollicita
erat circa frequēs ministeriū et
ideo erga plurima turbabatur.
tales enī et si intm adacto aaleo
pungūt vt in testmī a iaco
nas odiū sequat⁹. v⁹ etiā occasio
nem ihermis et nōdū perfectis
fratrib³ dederūt vt ab ipis odio
habeant⁹ mortalissime peccāt.
et q³h irremediabile peccatum
manet q³sq³ fratrib³ reconcilien
tur. et correctis morib³ se habi
litent. vt a ipi in pace viuant
a alios secū i pace viuere pmit
tāt. **E**t vide q³ rep⁹hēbile istud
cast⁹ in ewangelio denotauit.
Qui scandalizauerit inqt vnū
de pusillis istis q³ in me credūt
expedit supple magis ei vt sus
pendat mola asinaria in collo
eius a demergat ī profūdu; ma
ris. **P**ota q³ maxime cristus
n⁹ hic penas certas in alio pec
cato distinguit. hic autem pro
solo scandalo demersionē in ma
ri cū mola asinaria fieri iudica
uit. **Q**uis autem magis scāda
lizat hominē q³ qui ei occasiōē
peccati et scābali prestat. **D**e

hijis aut qz reprehēsiōes vlt mor
dicitates obīū seqtur. intestinū
exemplū nēi tps ostendam?

Q Veneābilis iacobus de vitri
aco cuius supra fecimus mentio
nem vt multis adhuc notum ē
crucē iherosolimitanā ob salu
tem multorū in brabātia prebi
cauit. Contigit autē vt pacifi
catur? quadā die mōles inimi
citas iniuriam passum primo
suppliciter deinde pstratus pedi
bus eius semel itez? et tertio aī
multitudīe populi pūte rogatz
nec pferret in rebellem. Cōuer
sus aut ad populū dixit palaz
ōnibus. Cōtestor vōs qā q sper
nit nos spernit et eū q mītat
nos. Rogate ergo dūm vt tale
signum ostendat ī obstinatum
hoīez q cunctis pūtibz pateat
eū hostiliter cōtra se ī retēione
odij cōtra proximū hoc egisse.
Nec mora. vbi vix sanct? oracō
nē expleuit miser ille euerf on
lis semel itez? et tertio ī terrā cor
ruit oreq; cruorē spumans et sa
niē horrois maximū spectacu
lū et pīculū oībz prebuit. Tūc
flēte populo reuerēd? vir fusa
prece pstratū erexit q mor itez
time sospitat? vbi aī se īmīaz
vidit qñ aliqd rogaturus cū la
crimis veniam petiuit. tuensq;
ī oscula ei? ad lacrimas et laudē

xpi omnium corda commouit.
Q Similiter et de hoc eodē arti
culo quoddā valde memorabile
in germanie ptab? cōtigat. Ro
bil qdaz fratrē vterum a quo
dam plebeo et ignobili occisum
perdidit. fugiente ergo de pa
tria occisore. atgit vt nobilis
ille cum multo cōitatu peregre
pfūs in pmeditate soli ī agro
ocurreret occisori. qui mor ex
tracto gladio vbi īmīam ex
pecht ī terram pstratus occis
clamauit. Miserere mei nobilis
timevir pro illo qui tui misert?
et omnium. mundum istum sua
morte redemit. repente robo
lis aīmus in lacrimis resolutus
illam quā extenderat manum
retraxit. Sed cum hoc ignaue
afficeretur a suis et iterum
manum extenderet in prostra
tum iterato re? ob remissionem
peccatorū ei? veniam petens se
cūdo manū deposuit. Tercio in
crepat? a suis cum mortem cer
ci? intemptaret et miser ille ob
euationem āgustie quā omnis
taro esset ī extremo iudicio per
pessura veniam precaret rēdit
nobis genere s nobilior mente.
Et ego iqt tibi pro? sus mortez
frīs indulgeo. Nec mora. eadē
die vt audiret missam ecclesiaz
itrogressus vbi coram ymagine

crucifixi tercio flexit genua visus est a quodā sancto viro ad singulas genu flexiones illius nobilis crucifixus caput suū humiliter inclinare. **S**ecusū ergo vie sanct⁹ ille qui sol⁹ hoc viderat nobilē euocatū q̄s esset iter rogat. **E**t ille. Miles iqt̄ dicor in terra qua natus sū. **E**t cursū ille. **D**icas iqt̄ karissime nichil cels in q̄ p̄dis te magis diuinā misericordiā meruisse. **T**ūc miles peccator inqt̄ sū et seculo debet⁹ in nullo proorsus nisi hodie forsitā veniā p̄merui. **E**t hoc dicens q̄d actū sit retulit. **H**or ille et q̄d vidisset exponēs ad actū vite gracios⁹ et meriti nobilē exhortat⁹. **E**t digne q̄dē de viro nobili hoc auditur quia phus dicit. **V**erā igenuitas non recipit otumeliā. **U**nde tacit⁹ ille nobilissim⁹ diuitem ituens villiā male dispēsantem reb⁹. **S**ūphissim⁹ inqt̄ de te supplicium nisi tibi iratus essem maluitq; ipunitū relinq̄re q̄ per iā ipiū punire. **N**ichilenim tā preclay tam magnificū q̄d non desideret t̄pantie moderamen. **P**roinde q̄d phi sentiāt super eo q̄ iniuriā dimittenda sit p̄mis videamus. dicit enim phus. **N**ūq̄ scel⁹ scelere vindicandū ē q̄ ipiū ē meminisse q̄d odens lede

te q̄nto iūq̄s odisse q̄d leseris. **Q**uā magnarū vitū ē ledētē negligere. **N**es igiē magne clemencie est indulgēdū corrigere peccata nō vindicādo. **I**udiciū est odio nocētis incēciam p̄dere. **S**ed reuēā memoria fragil⁹ est iniuriarū tenax. **S**i q̄s insciē et ab aliq̄ penas expetit a se erigit. **M**agni aī est p̄pū placidū esse t̄quillūq; et iūuas atq; offēhones sup̄ me despiciere. **S**i magnanim⁹ fueris numq̄ tibi iūuā fieri iudicab. honestū enī genus vindicte ignorare. **P**ropositū optimi viri et igētis animi est tā diu ferre iqt̄ū donec fecerit gratū nec t̄rācio ista deapiet succūbūt vicia v̄tutibus h̄ illa cōato obisse paraueris. **D**iscant ergo apes fidelī pro t̄pe loco et p̄sona auleo pūgere et nullū iqt̄mū frat̄m odij in coribz retinere vt sic in mellis bulcore p̄ficient et frat̄e caritatie correctū emendatū ostēdāt.

De non querēdo gloriā p̄pam.
Capitulum .xviij.

Iter omnia genera animalū illud supra modū inābile q̄ apes omunē sobolem habēt et eis cōmunis ē fruct⁹. **Q**uid mōche religiose viuēs. q̄d p̄dicator egregie de

fratū multiplici singulari glori
aris. Et tuus frātis si cōgaudeo
me? ē. et hoc vt Aug⁹. dicit cari
tas opat. Caritas enī teste apo
stolo nō ē ābiciosa nī q̄nt q̄ sua
sūt. Rex dauid quē de⁹ hominē
fm cor suū iuēnisse testat i mul
titudine ppli q̄h sub eo auct⁹ cre
uerit gloriat⁹. auz ppl'o suo tāta
aiabūfione paissus ē dimit⁹. vt
lx p. milia populi angelo cedēte
corruerēt et ipse regni gloria de
stituit⁹ ppū filiū fuger; et i max
ima penuria trib⁹ mēfīb⁹ exula
r; Si ergo regi dauid i multa
tudine populi neq̄q̄ gloriari per
missū ē. quid est tibi pastōe pre
late. qd tibi mōche. qd tibi pre
dicator ē et glorie. cōez tibi sobo
lem reputes cōez tibi fructū auz
alijs. Paul⁹ ille excellētissim⁹
p̄dicator olī i elīs fidelib; repre
hēdit qd dicebant. ego qdē sū
pauli. ego aut apollo. ego vero
cephe. et iuste. q̄a postea subfer
tur. Ignobilia mūdi et cōtēptabi
lia elegit de⁹ vt nō glorie i cō
spectu ei⁹ oīs caro. Quare aut
ille gloriōssim⁹ nathanael au
x p̄ps fere sup oēs apostolos et dis
cipulos suos et testimoniū phib;
diēs. Ecce vere israhelita i q̄ do
lus nō est. ficut petr⁹ et ādreas
qui utiq; hoīes erāt sine lēis et
ybiote ap̄atus nō accepit dig

nitatē. Hic aug⁹. inuere videt^r
q̄ nathanael si ybiota fuisset
apostolus extitisset. Quid er
go predicator et qd dētor populi
de multis lēis gloriaris. Eōz
sū loci t̄pis et p̄sone q̄ beatissi
me memorie frat iohānus ma
gister ordīs p̄dicatorū predica
tor strenuus iuuenes vno t̄pe tā
pue lēature ad ordinem recepit
paratus sexagita vt plures eoz
vix possent vt audiri cū multa
repetitōne ad matutiale offici
um vnā legere lectionem. Sup
q̄ vt dicit a frīb⁹ gūit ad gñā
le capitulū accusatus spū scō re
plet⁹ dixit. Simite istos ne co
tēnnatis vñū ex hīs pusillis di
corbis q̄ multos et fere cōnes
predcatores videbitis glorio
sos et p̄ q̄s dñs sup multo laudi
ores et lātiores in salutem ope
rabitur. Quod nos veridico ore
dictū vsq; i hodiernū diem vidi
m⁹ et videm⁹. Discāt ergo mel
lilui frātis apes cū gaudio et
amiciā cōe fidelē sobolē cōez hēre et
nō i frātū singulari glorian.

¶ De mutua et vera amicitia.
Capitulū. xix.

Mutua amicitia apes fouent
ad inuicem. Et hoc iure
aim cast⁹ to a⁹ virtutis
exēplū neq̄q̄ discipulos seruos
sed amicos vcare dignatus est.

Ecclēstic⁹ q; de amicitia eleganter inuās dicit. **R**eobluiſ caris amici tui in animo tuo et non immemor sis illius ī opib; tuis. **F**idelitatem amicitie ōnes diuine scripture omendant. **S**; et phi ioāda nimis et pulchra de illa testantur. **A**it enī phus. **N**ulli⁹ boni sine aīco vī socio ioāda est possessio. **C**ū hīs cōſare q; te meliorem factum sūt. illos admitte q; tu potes facere meliores. **T**ales igit cōpabis amicos q;bus possis et in aduerſis cōfidere et in pſperis nō timere vt et hinc te in adūſis ſubleuent et inde te in pſperis nō ſupplātent. **Q**ualē amīcū habere volueris talē te exhibeas erga ipſū. **I**ta ſemper aīcum habeas vt poſſe fieri imīcū putes. **I**ta credas aīco ne ſit imīco locus. **T**urpius nichil ē q; cū eo bellū gerē a; q; familiariter vixeris. **E**go mōſtrabo tibi amatoriū ſine medicamēto ſine herba ſine vllius vneficij carmine. **S**i vis amari ama. **R**egociacio eſt nō amicitia q; ad cōmodū accedit nō q; tū cōſeſcitū ſit ſpectat de trahit aīcie maietate ſuā qui illam parat ad bonos caſus. **S**i aliquē amīcū exiſtimas cui nō tūdem credis q; tibi vehemēter erras et non ſatis noſti vim v

re aīcie. **O**mnia cū amico tuo delibera ſ; de ipſo prauſ poſt aīciam credēdum ē. ante amicitia iudicādum eſt. **T**u ita viue vt nichil illi omittas nī q; omittete etiā imīco poſſis. **D**iu cogita aīcū tibi ī amicitia aliq; copuland⁹ ſit. **C**ū placuerit toto illū pectore admitte tam audacter cū eo loq;re q; teā. **U**trūq; viciū ē et ōmib; credere et nulli. **S**emp in amicitia ſixus eſto. **C**ontra amīcū nulli credas niſi q; ipſe pbaueris. **V**erū amicitia nūq; ſeſellit ſ; ſemp ſtabil pſeuent. **S**i vero in contrariū actū eſt numq; vera fuit. **D**e duobus amicis vir philoſophie dedit iſta narrauit. **Q** Erat vt memini paz ante noſtra tpa iuuenis q; dā ſagax ingenio diues valde qui nūcīos ſuos p diuſas muni bi ptes cauſa mercacōis mittebat. qui vt venerūt q; dā ex ipſis in ptab; orientis repererūt gentile quendā in ōmib; copiis et reb; mūdi ſuper omnē modū diſſimū libalē in ōmib; et fidelem. **Q**uid pluā? **N**ūciant illi ſe habē talē dñm vadūt et redeunt. muneā expte dñi ſui gēali deferūt. referūtq; maiora iuueni xpiano. **E**t vide. tū amore amācōneq; ſuccēdit q; pperit cū multo comitatu et munerib;

in oriente videre gentiles: quem ille cū magna gloria et exultatione susceptum expertus est honestum hominem moribus sagacem ingenio et prae omnibus liberalem seumque tenet illum non paruo tpe nec paruis expensis. Qui cū redire deliberaret ad patriam eum ad thesauros incomperabiles introducit. sed cū aliqd ille accipe recusaret ostentissime tandem ostendit illi septem puellas virgines in oculi nobilissimas genere et pulcherrimas in decore. q̄s sibi vultum suum ducere proponerat tempore opportuno. et dixit ei. **E**x hijs tibi vnam eligas in uxorem. **N**ec mora. **I**uuenis super modū animo captus et oculis vnam elegit prestantiorem moribus et decore. **C**ui gentilis. **O**pportem inquit dedi tibi et tu q̄dem michi prae omnibus dilectissimā elegisti. et tu q̄dem vt sapiens expieris quod dedi tibi et ego vt min⁹ sapiens propter te qd dimiserū nō causabor. **N**ec diēs spōse tradidit obīg munuscula et eā tradidit christiano. **A**t ille ad apparēns spōsas suā in mag⁹ gloria baptizatam accepit uxorem et mulierē mīce virtutis inueit. **I**pe autē auct⁹ gloria et diuicijs in vix profecit maximū ciuitatis. **G**entilis autē frequēter recolens qd

in dicta iuuenula perdidisset grauati cepit animo ultra q̄ credi potest et paulatim prae tristitia stabuit in eo spēs atq; sensus. **D**e die autē in diē de anno in annum de tpe in tempus decrescēs reb⁹. cū nichil curaret de omnibus que haberet tandem ad extremā miseriam deuēiens exul de patria q̄si ifatuat⁹ pulsus ē ab amicis. **C**ui cum qd ageret ignoraret; incidit cordi ei⁹ animū visitare debere p̄ q̄ ista otuleat nec posse credere eū futurū imemorē et nūc tāta p̄tuli cōptorē. **A**ggressus ergo iter vīt ad locum vbi illa manebat. pulsauit ab portā quōdam aīci sui dixit q̄s esset. neglexit nūc⁹ verbū nō intromissus ē. **Q**uo i facto gentilis cōtrastat⁹ est ad mortē. **R**es pereuiente sup̄vastū ecclīe atrium se piccit. **I**n tempeste ergo noctis silētiū qdā infidiat⁹ latrūculus tñseūta occidit eū. clā q; discessit. **H**ane autē inuēt⁹ est hō occasus. et iuxta gentilem ignotus capiet⁹ et ogurgatis nobilib⁹ et populo ciuitatis offeret⁹ capt⁹ et sibi factū iponit. **Q**ui cū de fractōe fract⁹ hoīcidiū nō negaret; ille quōdā aīc⁹ ei⁹ stās diuicijs stupefact⁹ cōtemplat⁹ ē hoīez et cognouit. statimq; philīes cū ille duceret⁹ ad mortem clamauit.

Innocens iste est. ego sum qui factum feci. Rec mora dum cum maximo clamore et merore populi. puerum et decollandum. ille qui factum fecerat. providencia divina veritas tamen nobile et innocentem hominem deperire. In medium pfiliens exclamavit. Innocentes ambo et sumus et secundus. Ego sum ille nequissimus qui homicidium perpetravi. Hoc iudex et pater civitatis mirabiliter stupefacti simul capiunt dictos tres viros et factum diligenter perscrutantes cum veritatem per omnia cognovissent. innocentes absolunt et ipsi reum pre amiracione piauili dimittunt. Castianus autem ille obuius manibus et oculis amicum suscepit. et ut breviter dicam iuvat ad fidei. annuit ille. baptizatus est. accepit uxorem nobilem sobolanam alicui. et eo cogente dimidia cum illo lottum parit est que habebat. Apes ergo fidelium castiana et debita alicui adiuicem foueant. studeantque diuine gracie de diti. exemplum saltem gentis hominis imitatio.

De bono hospitalitatis. Epitulum.

Apes hospitalitatis virtuti dedite. Apes enim extraneas dummodo bone et mitis nature sint secum

recipiunt. Quid mirum? Per hanc enim et Ioth euasit iherusalem et Abraham receptis et affectis angelis meruit benedici. Et apostolus hospitales inquit iuvet sine simulacione. Et bene addidit sine simulacione quia maxime isto tempore in pluribus videmus hospicia simulata ut hoc faciant homines aut propter verecundiam honestatis. aut propter fauorem et gloriam secularem. pauci vero simpliciter propter deum. Et vere credo qui modo debito indigentibus hospitium exhiberet ei etiam dominus responderet in presenti et de hoc digna fructus predicationis relacione manifestum miraculum enarrabo. Fuit in roma vir pius et bonus qui in differenter homines religiosos et pauperes ad hospitium iuvabat. attingit autem eum affectum semio attenuari vel aporari et bonis talibus et angustiabat plus quam solita hospitalitatem exercere non posset quam ad usus suos sufficere non habere. Cumque una noctem antequam pro talibus iaceret in lecto semi vigilans. audiuit vocem dicentem sibi. Vidi caritatem tuam quam in exhibenda hospitalitate multo tempore infatigabiliter habuisti. et per hanc ad vitam deuenisti pauperem. Volo ergo non solum in futuro remunerare te

verū etiam in pñti. **L**oq̃re illi di
uiti ⁊ de vinea tua que melior ē
cū vinea illi⁹ cōcābiū facies. **I**p
se aut libēter ānuet ṽbis tuis.
Habita ergo illi⁹ vinea ī medio
illius aceruū fodiens ī pñdū
⁊ sub eo repeties qđ rōmis cop
is est iuisum. **A**d hāc igitur vo
cem cum nō homo p̃tinus obedi
ret. secūdo quoq; et tercio idem
quod p̃mox diuina p̃cepit.
Tūc homo ad diuitem veniens
obtulit cōcambium vinearum.
Cui diues. **L**ibenter inq̃t ⁊ quo
melior tua vinea mea tibi solūā.
Cui pauper nolo ait. sed equo
valore cōcambium fiat. ⁊ factū
est sic. **M**ox pauper cōicato se
crete filio filio quem habebat
et duabus pariter filiabus ad
aceruum cum eis supradictum
accedit in vineam ⁊ incipunt fo
dere cum spe magna. **C**ūq; diu
fodissent nec adhuc effect⁹ sui
signum aliquod inuēissent. ce
perunt patri suo filius cū soror
ibus insultare. **Q**uib⁹ pater.
Nullo ait modo possum crede
re qđ frustrator aceruo. **P**ater
igitur cum filiis vitaliter insistē
tes tandem ī profundum inter
ingentes lapides vas marmore
um plenum aqua. et in ore ipsi
us vasis ollam vitream plenam
balsamo ⁊ ī orificio olle vas par

uum fictile ⁊ in eo tres lapides
preciosos smaragdum saphi ⁊ ⁊
carbunculum quantitatis non
modice reppererunt. **N**ichil ce
go aquam in vase marmoreo re
putantes eam effuderūt. quert
mox est effusa instrumēta et ea
in quibus laborauerant per fusi
one contingens colorem eas in
pulcherram auti speciem cōmuta
uit. **E**rat enim aqua ex sangui
ne ⁊ carnibus basilisci in modū
aque rosacee per eleuacōem fa
cta qua sol; ab alchamistis au
rum fieri sophisticatum. sed hac
aqua deus noluit dicti viri ino
cēciā maculari et ideo effusa
disparuit. **B**alsamovero cum
dictus homo debilitatus visu
vsus fuisset nescius qđ cōi oleo
per dies aliquot recuperavit in
tegeram visum ⁊ post cōgnito
per p̃sbitē suū quod esset bal
samū vendidit illud iestimabi
li precio ⁊ p̃ lapidib⁹ q̃s inuene
rat precioꝝ pecunias copiosissi
mās ⁊ multas accepit. **F**act⁹ q;
diues ⁊ iclit⁹ gloriāuit deū ⁊
post se filios et nepotes suos in
multis copiis derelict⁹. **E**t vide
ant ergo apes fidelīū hospitali
tatis grā paupes et pēgnos et
maxime p̃batoꝝ vita seā reape
⁊ necessaria mīstrare.

De auaritia cauēda. Cap. xxi.